

Til lovforslag nr. L 161 og 162. Betænkning afgivet af retsudvalget den 30. april 1981

Betænkning

over

I. Forslag til lov om anbringelse og bestyrelse af umyndiges midler m. v.

II. Forslag til lov om ændring af myndighedsloven og af forskellige lovbestemmelser om overformynderiets virksomhed

Udvalget har behandlet lovforslagene i en række møder og har herunder stillet en række spørgsmål til justitsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har endvidere modtaget en skriftlig henvendelse fra hr. Søren Stausholm.

Som bilag til betænkningen er optrykt justitsministerens besvarelse af et af udvalget stillet spørgsmål (bilag 1), justitsministerens kommentar til udtalelserne fra Foreningen af amtsjurister og Foreningen af amtmænd i foreningernes høringssvar over lovforslagene (bilag 2) samt det høringssvar over lovforslagene, der blev afgivet af Advokatrådet (bilag 3).

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af det konservartive folkepartis medlemmer) lovforslagene til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal inden for flertallet* (venstres og Danmarks retsforbunds medlemmer af udvalget) udtaler, hvad spørgsmålet om centraliseret kontra decentraliseret udøvelse af tilsynsbeføjelsen angår, at mindretallet kan henholde sig til Advokatrådets udtalelse til justitsministeren over lovudkastet, idet mindretallet lægger til grund, at den decentralisering, som mindretallet går ind for, vil blive tilstrækkeligt varetaget ved den nære kontakt mellem værgen og pengeinstituttet, som ministerens lovforslag lægger op til.

Et *mindretal* (det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslagene til *vedtagelse* med de af mindretallet til de 2 lovforslag stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

til

I. Forslag til lov om anbringelse og bestyrelse af umyndiges midler m. v.

Af et *mindretal* (Annelise Gotfredsen (KF) og Hagen Hagensen (KF)):

Til § 4

Efter første punktum indsættes som nyt punktum:

»Tilsynet udøves af overøvrigheden.«

Bemærkninger

Der henvises til bemærkningerne til ændringsforslagene nr. 1-6 til det under II nævnte lovforslag.

II. Forslag til lov om ændring af myndighedsloven og af forskellige lovbestemmelser om overformynderiets virksomhed

Af et *mindretal* (Annelise Gotfredsen (KF) og Hagen Hagensen (KF)):

Til § 1

1) Paragraffen udgår.

Bemærkninger

Til § 2

Til nr. 1-6

2) I den under nr. 1 foreslåede affattelse af § 49 ændres »justitsministerens« til: »overøvrighedens«.

Ved ændringsforslagene bibeholdes de tilsyns- og kontrolfunktioner, som i dag udøves af statsamterne, hos denne decentrale myndighed.

Til § 3

Herudover overføres beføjelser, som i dag er centralt placeret, til statsamterne.

3) Paragraffen udgår.

Forslagsstillerne har overvejet at henlægge beføjelserne til andre decentrale myndigheder, men har fundet, at en sådan overførsel bør afvente en afklaring af statsamternes fremtidige skæbne.

Til § 4

4) Paragraffen udgår.

Til § 6

Vedrørende ændringsforslag nr. 4 skal tilføjes, at det forudsættes, at justitsministeren efter en vedtagelse af ændringsforslaget tilbagefører revisionen af eksekutorboer, underlagt Københavns byret, til byretten. Revisionen blev den 1. april 1971 overtaget af overformynderiet efter en personlig beskikkelse af overformynderen.

5) Nr. 2 og 3 udgår.

6) I nr. 4 ændres »justitsministeren« til: »overøvrigheden«.

Jytte Andersen (S) Søren Hansen (S) Hans Jørgen Jensen (S) Erik B. Smith (S)

Winnie Møller (S) Otto Mørch (S) Jimmy Stahr (S) fmd. Aase Olesen (RV)

Bjørn Elmquist (V) Nathalie Lind (V) Hagen Hagensen (KF) nfmd.

Annelise Gotfredsen (KF) Poul H. Møller (KrF) Ebba Strange (SF) Lis Starcke (DR)

Knud Lind (FP) Kjærulff-Schmidt (FP)

Partierne CD og VS havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag 1

Et af udvalget til justitsministeren stillet spørgsmål og dennes svar herpå

Spørgsmål:

»Der udbedes en redegørelse for de nærmere overvejelser om oprettelse af et familieretsdirektorat.«

Svar:

Justitsministeriet har igennem en del år overvejet at henlægge behandlingen af visse konkrete sager især indenfor det familieretlige område til et direktorat under justitsministeriet. Formålet med en sådan strukturændring skulle være, at lovgivnings- og planlægningsopgaver skulle koncentreres i justitsministeriets departement, medens hovedparten af de konkrete rekursager skulle afgøres i direktoratet i samarbejde med de lokale 1. instansmyndigheder, dvs. i første række statsamtterne.

Disse planer, der støttes af Foreningen af amtsjurister og Foreningen af amtmænd, har i nogle år været sat i bero på spørgsmålet om den fremtidige tilrettelæggelse af behandlingen af ægteskabssager og i forbindelse dermed på spørgsmålet om statsamternes fremtid.

Efter at der nu er truffet beslutning om

statsamternes opretholdelse, agter justitsministeriet snarest at afslutte overvejelserne om oprettelse af et familieretsdirektorat. Såfremt lovforslaget om anbringelse og bestyrelse af umyndiges midler m. v. vedtages i den fremsatte form, agter justitsministeriet at nedsætte en arbejdsgruppe med deltagelse af administrationsdepartementet og de berørte personaleorganisationer. Gruppen vil få til opgave at tage stilling til, hvorvidt man kan anbefale at samle behandlingen af de i lovforslaget omhandlede tilsynsfunktioner samt eksekutorborevisionen og lenskontrollen med behandlingen af en række konkrete sagsområder fortrinsvis af familieretlig art, som i dag behandles i justitsministeriets departement.

Såfremt arbejdsgruppen kan anbefale, at disse sager samles og udskilles til et direktorat, kan et sådant formentlig oprettes i løbet af kortere tid. Det er som anført i bemærkningerne til lovforslaget en forudsætning, at der alene bliver tale om samling af eksisterende administrative funktioner på grundlag af de allerede foreliggende ressourcer, og oprettelsen af direktoratet vil derfor ikke medføre merudgifter.

Bilag 2

Justitsministerens kommentar til udtalelserne fra Foreningen af amtsjurister og Foreningen af amtmænd i foreningernes høringsvar over lovforslagene.**Spørgsmål:**

»Ministerens kommentarer udbedes til de af Foreningen af amtsjurister og Foreningen af amtmænd til lovforslaget før dets fremsættelse fremførte udtalelser imod den foreslåede centralisering af det offentlige tilsynsfunktioner med umyndige (jfr. omtalen i den som L 161/162, bilag I omtalte oversigt over høringsvar og de omhandlede høringsvar).

I tilknytning hertil udbedes ministerens vurdering af en eventuel konflikt mellem en centraliseringseffektivitet kontra mindre hensyntagen til de umyndiges interesse i at have kontrollen så decentral som muligt.«

Svar:

Som anført i bemærkningerne til lovforslaget har justitsministeriet overvejet, hvorvidt opgaverne med hensyn til tilsyn og kontrol med værgernes og pengeinstitutternes forvaltning af de umyndiges midler bør henlægges til en central myndighed under justitsministeriet eller til statsamterne.

Justitsministeriet har valgt at foreslå en central løsning og har i den forbindelse peget på forskellige forhold. For det første anføres det, at en centralisering vil indebære en lettelse for værger, advokater, skifteretter og pengeinstitutter m. fl. ved, at disse altid kan henvende sig til samme myndighed, uanset hvor den umyndige eller værgeren bor. En centraliseret myndighed vil endvidere sikre ensartet sagsbehandling og bedre udnyttelse af moderne kontorteknik, herunder især det allerede eksisterende EDB-system i overformyndieriet, hvor alle værger og forvaltningssteder kan registreres. I forbindelse hermed anføres det videre, at det vil være lettere at

tilpasse kontrollen med pengeinstitutternes forvaltning til et samlet erfaringsgrundlag med hensyn til kvaliteten af de enkelte pengeinstitutters administration.

Pengeinstitutterne og Advokatrådet har tilsluttet sig disse synspunkter, og det kan i den forbindelse fremhæves, at der forudsættes en nær kontakt mellem det forvaltende pengeinstitut og den enkelte værge. Denne kontakt kan naturligvis i et vist omfang finde sted fra pengeinstitutternes lokale filialer.

Overfor disse synspunkter har Foreningen af amtmænd og Foreningen af amtsjurister anført, at man finder, at tilsynsopgaverne bør udføres decentralt i statsamterne. Man har i den forbindelse særlig peget på værdien af personlig kontakt mellem værgerne og kontrolmyndigheden, og man har endvidere fremhævet, at statsamternes nære kontakt med lokale myndigheder kan give bedre grundlag for at træffe afgørelse i visse af de omhandlede sager.

Justitsministeriet er opmærksom på, at en decentral løsning vil øge værgernes mulighed for personlig kontakt med tilsynsmyndigheden, og finder – i lighed med de to foreninger – en sådan kontakt værdifuld. Man finder dog fortsat, at en samlet afvejning af de anførte hensyn fører til, at den centrale løsning bør foretrækkes primært af hensyn til opnåelsen af den størst mulige sikkerhed og ensartethed med hensyn til tilsynet med pengeinstitutternes forvaltning. Hertil kan føjes, at en meget stor del af behovet for personlig kontakt i sagsbehandlingen som anført må antages at kunne opnås ved værgens henvendelse til den lokale filial af det pengeinstitut, i hvis forvaltningsafdeling den umyndiges midler er anbragt.

Bilag 3

DET DANSKE ADVOKATSAMFUND

Advokatrådet

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Slotsholmsgade 10

1216 København K.

Den 20. januar 1981

Vedr. J. nr. L. A. 1981-15002-2.

Med skrivelse af 15. januar 1981 har justitsministeriet til orientering fremsendt et forslag til lov om anbringelse og bestyrelse af umyndiges midler m. v. og et forslag til lov om ændring af myndighedsloven og af forskellige lovbestemmelser om overformynderiets virksomhed med anmodning om, at Advokatrådets eventuelle bemærkninger må være justitsministeriet i hænde senest 22. januar 1981.

I anledning heraf meddeles, at forslagene har været forelagt i et møde i Advokatrådet, hvorefter rådet skal udtale, at man ikke har bemærkninger til indholdet af de nævnte lovforslag, der går ud på at nedlægge overformynderiets og at overføre dets tekniske penge- og aktivforvaltning til de godkendte forvaltningsinstitutter, medens overformynderiets tilsyns- og kontrolfunktioner tilligemed

statsamternes beføjelser med hensyn til tilsyn med værgemål overføres til en central instans i justitsministeriet.

Det fremgår af bemærkningerne til forslag til lov om anbringelse og bestyrelse af umyndiges midler m. v., at også revisionen af eksekutorboer i København påtænkes overført til den nævnte centrale instans i justitsministeriet.

I anledning heraf skal Advokatrådet tillade sig at foreslå, at revisionen af eksekutorboer i København af hensyn til ensartetheden og sammenhængen i lovgivningen henlægges til Københavns byrets skifteret med sædvanlige rekursmuligheder. Der synes ikke – i hvert fald ikke længere – i folketallet eller retternes organisation, jfr. herved rpl. § 15, at være grundlag for at opretholde forskellige regler mellem København og det øvrige land på dette specielle område.

P. R. V.

Poul Østergaard
Generalsekretær